

**UCHWAŁA NR XXIII/274/20
RADY MIEJSKIEJ W GOSTYNIU**

z dnia 17 grudnia 2020 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na rok 2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz. 713 ze zm.) w związku z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku, poz. 2277)

Rada Miejska w Gostyniu uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gostynia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Mirosław Żywicki

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2021

ROZDZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Wprowadzenie
2. Diagnoza problemów uzależnień w gminie Gostyń
3. Najbardziej niepokojące zjawiska w gminie Gostyń
4. Pomoc udzielana osobom uzależnionym i ich rodzinom w gminie Gostyń
5. Cel szczegółowy programu
6. Główne cele programu
7. Odbiorcy programu
8. Podmioty realizujące Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ROZDZIAŁ II

ZADANIA Z ZAKRESU GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ SPOSOBY ICH REALIZACJI

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

ROZDZIAŁ III

ŚRODKI FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Źródła finansowania programu
2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ROZDZIAŁ IV

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Spodziewane efekty realizacji programu
2. Sposób kontroli realizacji programu
3. Czas realizacji programu

Rozdział I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Wprowadzenie

Program to podstawowy dokument polityki społecznej i zdrowia publicznego, który służy realizacji kierunków i celów działań na rzecz poprawy zdrowia, a w szczególności w obszarze problemów uzależnień, skierowany do mieszkańców gminy Gostyń.

Priorytetem programu jest, aby wszyscy mieszkańcy gminy Gostyń, niezależnie od wieku czy statusu społecznego, uzyskali większą świadomość tego, jak ich ryzykowne zachowania związane z używaniem środków psychoaktywnych wpływają na zdrowie. Celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska problemów uzależnień na terenie gminy Gostyń przez zachowania prozdrowotne i pełne uczestnictwo w edukacji, pracy, życiu społecznym i rodzinnym. W ramach tego celu zaplanowano zadania, które mają wpłynąć na promowanie zdrowia, a tym samym ograniczyć problemy, wynikające z uzależnień oraz używania substancji psychoaktywnych.

Program łączy różne działania profilaktyczne z obszaru problematyki uzależnień, realizowane dotychczas na podstawie przepisów kilku ustaw, o różnych źródłach i poziomach finansowania (przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii).

Program przygotowano w oparciu o doświadczenia zdobyte w trakcie realizacji poprzednich edycji programu z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz w oparciu o diagnozę problemów uzależnień w gminie Gostyń.

Program uwzględnia następujące obszary działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, tj. :

- a) edukację zdrowotną:
  - prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia;
  - prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież;
  - upowszechnienie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.
- b) szkolenia kadr:
  - podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
  - szkolenia osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.
- c) zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów:
  - zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu.
- d) prowadzenie działań profilaktycznych
- e) redukcję szkód, rehabilitację zdrowotną, społeczną i zawodową:
  - zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym;
  - zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.

2. Diagnoza problemów uzależnień w gminie Gostyń

Opracowano na podstawie:

1) wyników następujących badań:

- a) raport z badania społecznego dotyczącego diagnozy problemów uzależnień od środków psychoaktywnych, tj. alkoholu i narkotyków oraz problemu przemocy w gminie Gostyń Urząd Miejski w Gostyniu, czerwiec 2018 r.,
- b) raport z badania „Nadużywanie alkoholu i środków psychoaktywnych oraz zachowań przemocowych wśród mieszkańców gminy Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, czerwiec 2018 r.

2) aktualizowanych materiałów Urzędu Miejskiego w Gostyniu opartych na danych uzyskiwanych z innych instytucji związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

2.1 Lokalna dostępność alkoholu

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku poz. 2277), organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych. Zgodnie natomiast z art. 2 wyżej wymienionej ustawy zadanie to, jak i inne zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, organy mają wykonywać przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, między innymi poprzez ograniczenie dostępności alkoholu.

Realizując zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, gmina Gostyń, w 2018 roku podjęła uchwałę w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Gostyń. Przywołana uchwała określiła także zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Gostyń.

Ponadto w gminie Gostyń obowiązuje Uchwała Nr XXXVIII/571/2014 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 30 czerwca 2014 roku w sprawie: stałego zakazu sprzedawania, podawania i spożywania napojów alkoholowych w miejscach wskazanych, niewymienionych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w której ograniczono dostępność sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych w następujących miejscach:

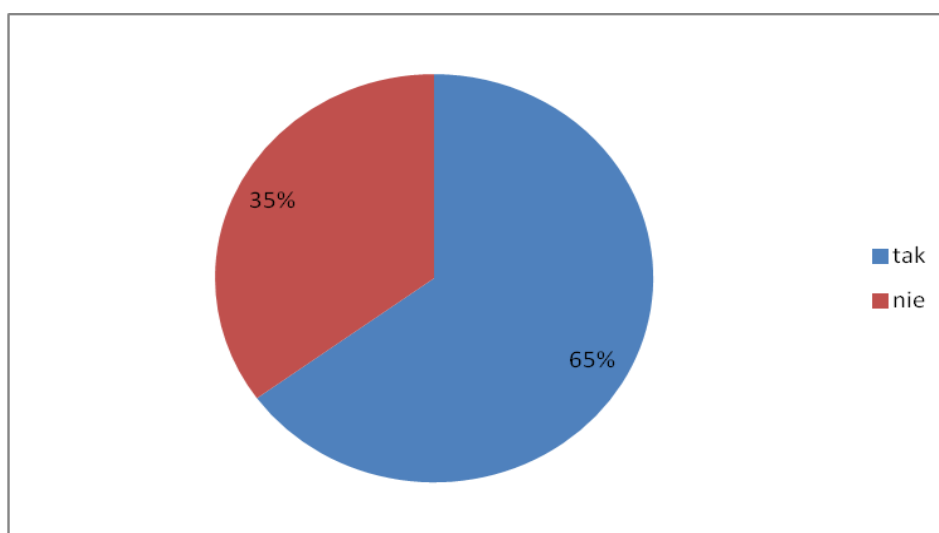
- 1) na terenach rekreacyjnych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży;
- 2) na parkingach;
- 3) na skwerach miejskich i osiedlowych;
- 4) w pomieszczeniach wspólnych budynków wielorodzinnych (np. na klatkach schodowych i innych ciągach komunikacyjnych w budynkach, w piwnicach, na strychach itp.).

2.2 Używanie substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

W ostatnich latach obserwowany jest znaczny wzrost młodzieży sięgającej po alkohol. Dane statystyczne publikowane w raportach z badań prowadzonych wśród populacji młodego pokolenia często są alarmujące. Inwazja biznesu alkoholowego w Polsce, jaka ma miejsce w ostatnich latach, daje „społeczne przyzwolenie” na spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie i młode. Powszechna akceptacja spożywania napojów alkoholowych oraz łatwa dostępność do nich powodują, że świadomość zła, jakie niesie ze sobą spożywanie alkoholu, jest coraz mniejsza. Z roku na rok producenci alkoholu przeznaczają coraz większe środki na reklamę, która skierowana jest głównie do młodzieży.

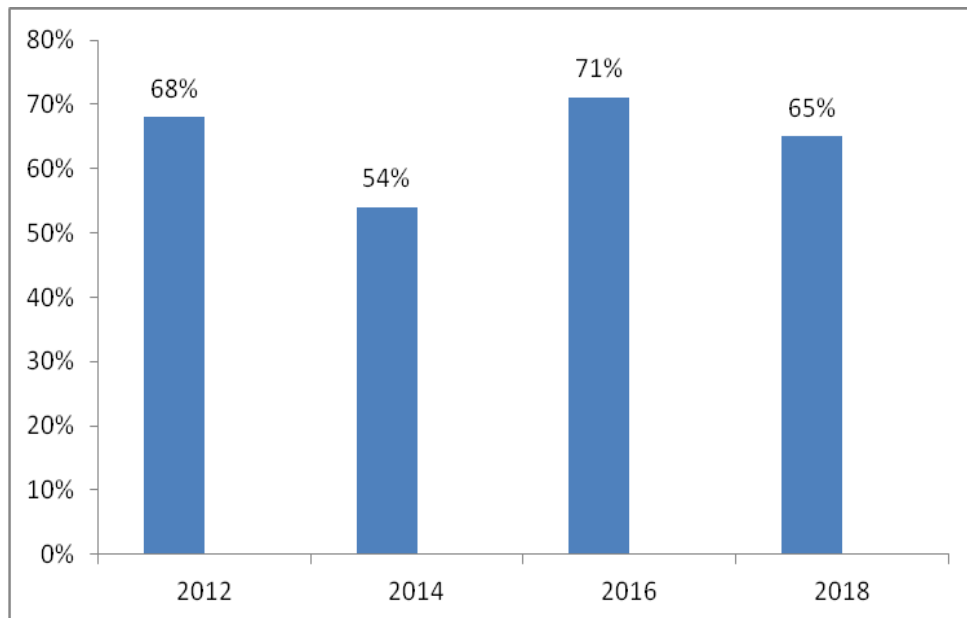
Młodzi ludzie obserwując dorosłych już od najmłodszych lat sądzą, że konsumpcja napojów „procentowych” jest atrakcyjna. Wyciągają niewłaściwe wnioski, po czym sami próbują. W związku z powyższym zapytaliśmy badanych uczniów, czy kiedykolwiek spożywali alkohol. Z przeprowadzonych badań na terenie gminy Gostyń w 2018 roku wynika, że 65% badanej młodzieży spożywała alkohol. 35 % ankietowanych deklaruje, że nigdy nie spożywała alkoholu.

Wykres 1. Czy kiedykolwiek spożywałeś/aś alkohol?

Źródło: opracowanie własne

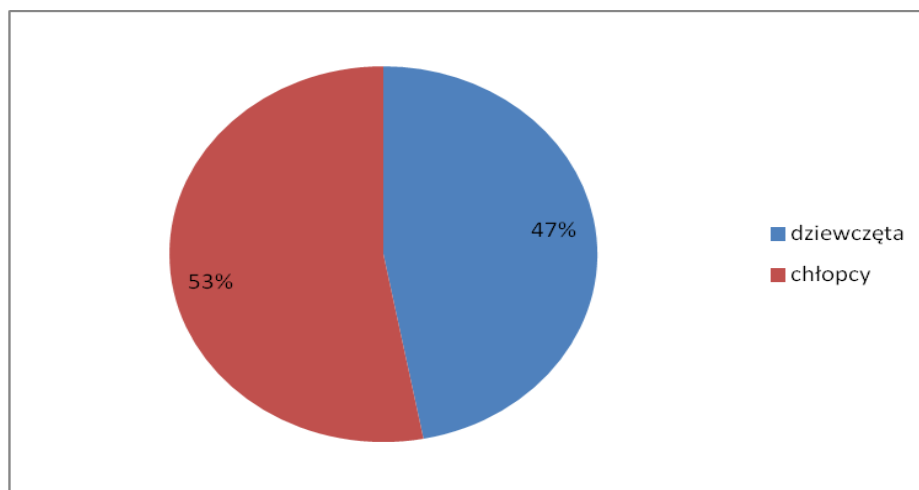
Wykres 2. Struktura spożywania alkoholu przez młodzież w latach 2012 – 2018

Źródło: opracowanie własne

Struktura spożywania alkoholu przez młodzież podczas ostatnich 4 badań społecznych przedstawia wykres 2. W 2014 roku nastąpił znaczny spadek ankietowanej młodzieży spożywającej alkohol (z 68% do 54%). W roku 2016 nastąpił wzrost spożywania napojów alkoholowych o 17% w stosunku do roku 2014, natomiast w 2018 roku nastąpił spadek o 6% w stosunku do roku 2016. Wśród osób, które spożywały alkohol, przeważają chłopcy, którzy stanowią 53%. Dziewczeta, które spożywały alkohol stanowią grupę 47%.

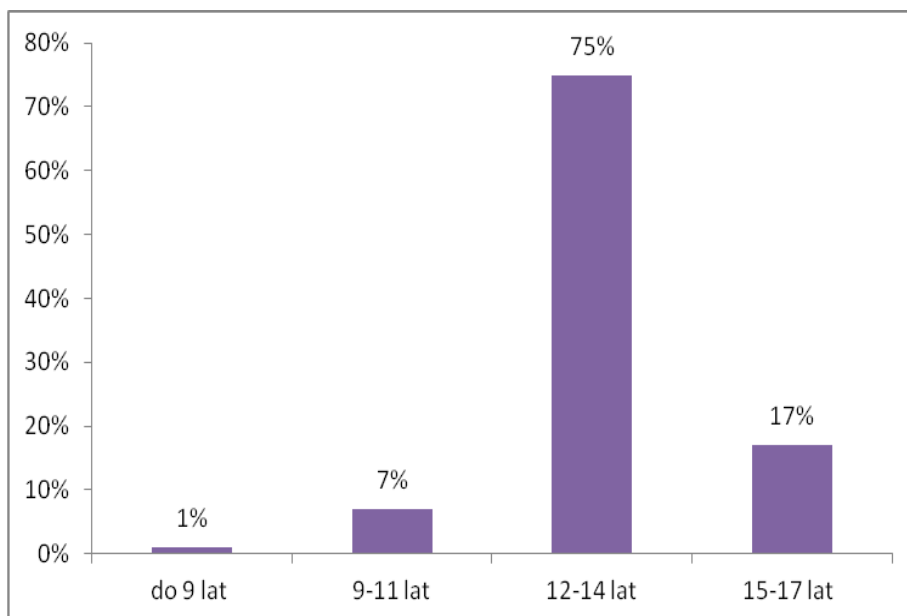
Wykres 3. Czy kiedykolwiek spożywałeś/aś alkohol?- podział na płeć

Źródło: opracowanie własne

W ostatnich latach niepokojąco obniża się granica wieku, w której młodzież po raz pierwszy w swoim życiu sięga po alkohol. Więcej niż połowa (75%) badanych po raz pierwszy próbowało alkoholu w wieku 12 – 14 lat, 17% w wieku 15-17 lat, 7% w wieku od 9 do 11 lat a 1% ankietowanych w wieku do 9 lat.

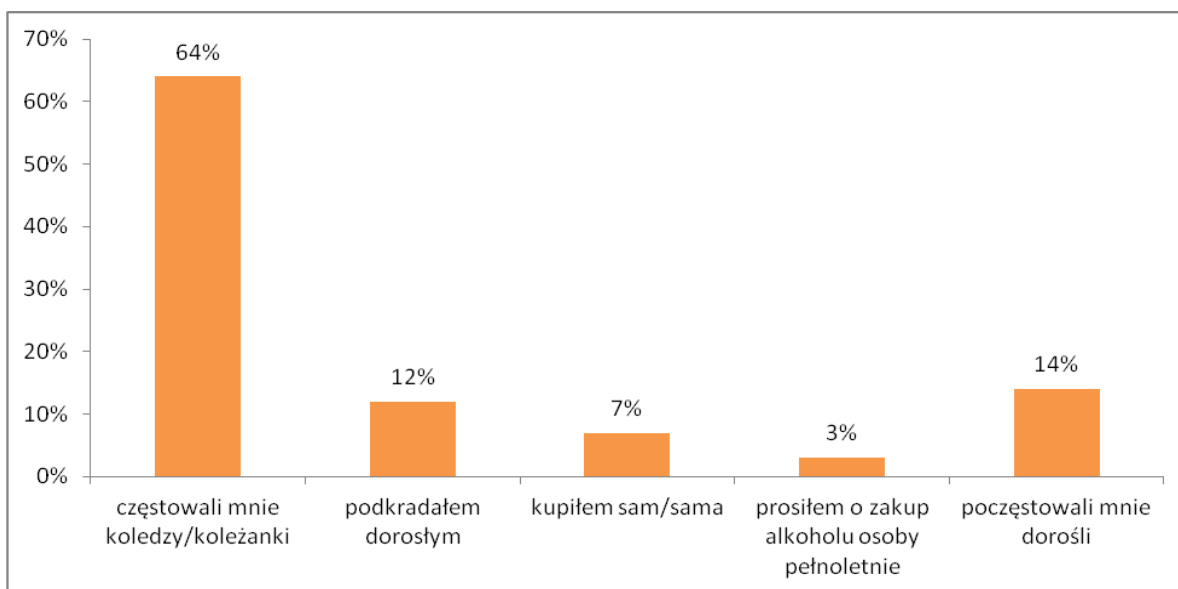
Wykres 4. Ile miałeś/miałaś lat, kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy w życiu spróbować alkoholu?

Źródło: opracowanie własne

W 2018 roku w stosunku do 2016 roku liczba osób w przedziale wiekowym 12-14 lat spożywająca po raz pierwszy alkohol wzrosła z 51% do 75%. Natomiast przedział wiekowy 15-17 lat zmalał z 33% do 17%.

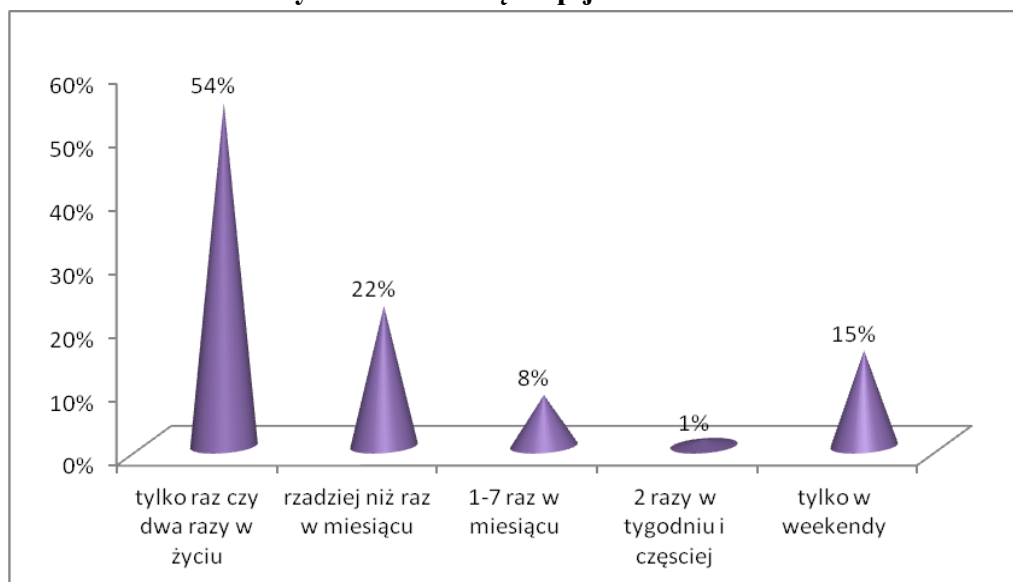
Wykres 5. W jaki sposób zdobyłeś/zdobyłaś alkohol, który piłeś/pilaś?

Źródło: opracowanie własne

Najczęstszymi osobami skłaniającymi do inicjacji alkoholowej są koledzy i koleżanki (64%). 14% ankietowanych przyznało, iż spożywało alkohol, gdyż poczęstował go dorosły. 3% badanych prosiło o zakup osobę dorosłą, a 7% badanych uczniów samemu kupowała sobie alkohol. 12% podkładało alkohol dorosłym.

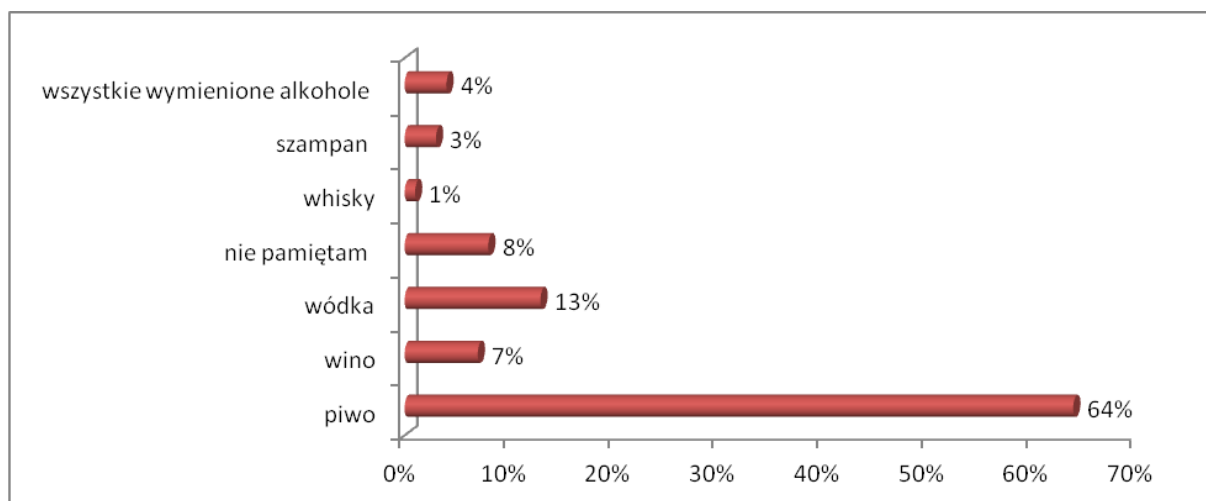
Wykres 6. Jak często pijesz alkohol ?

Źródło: opracowanie własne

Więcej niż połowa ankietowanych (54%) przyznaje, iż zdarzyło jej się spożywać alkohol tylko raz czy dwa razy w życiu. Niespełna ¼ ankietowanych (22%) podaje, iż alkohol spożywa rzadziej niż raz w miesiącu. 8 % ankietowanych twierdzi, że po alkohol sięga 1-7 razy w miesiącu a 1% robi to 2 razy w tygodniu i częściej. Niepokojącą grupę stanowi 15% badanej młodzieży, która deklaruje, iż alkohol spożywa tylko w weekendy.

Wykres 7. Jaki rodzaj alkoholu spożywasz najczęściej ?

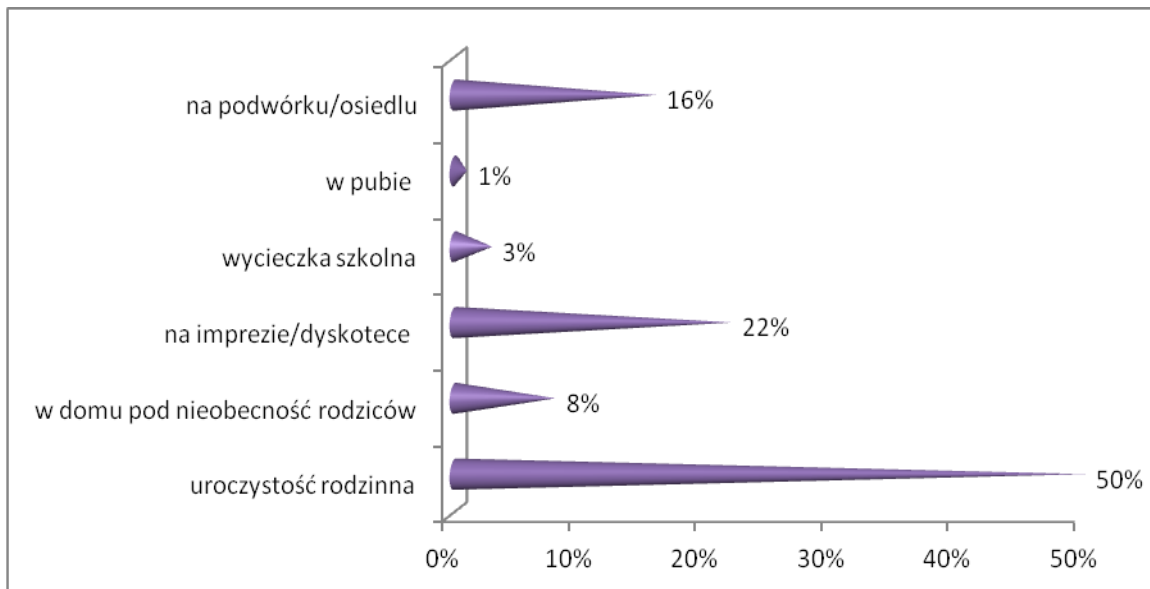

Źródło: opracowanie własne

Wśród badanej młodzieży, która spożywała już alkohol, najbardziej popularne jest piwo. Spożywanie piwa zadeklarowało 64%, 7 % wskazywało wino, a 13% wódkę. 8% badanych nie pamięta jaki alkohol spożywało. 3 % badanych wskazywało na szampana, a 1% na whisky. 4% ankietowanych wskazywało, iż spożywa wszystkie wymienione rodzaje alkoholu.

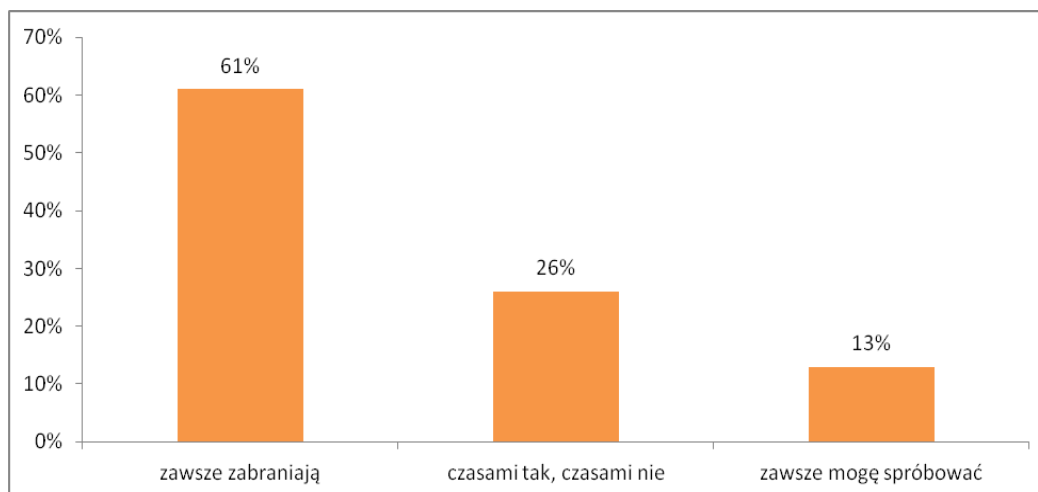
Wykres 8. Gdzie najczęściej spożywasz alkohol?

Źródło: opracowanie własne

Okazuje się, że młodzi ludzie najczęściej alkohol spożywają na uroczystości rodzinnej. Odpowiedź taką deklaruwała połowa badanych. Niespełna ¼ populacji, alkohol najczęściej spożywa na imprezie/dyskotece a 16% na podwórku/osiedlu. 8 % pije alkohol w domu pod nieobecność rodziców. Wśród nich 3% ankietowanych spożywa alkohol na wycieczce szkolnej a 1% w pubie.

Wykres 9. Czy Twoi rodzice zabraniają Tobie spożywania alkoholu ?

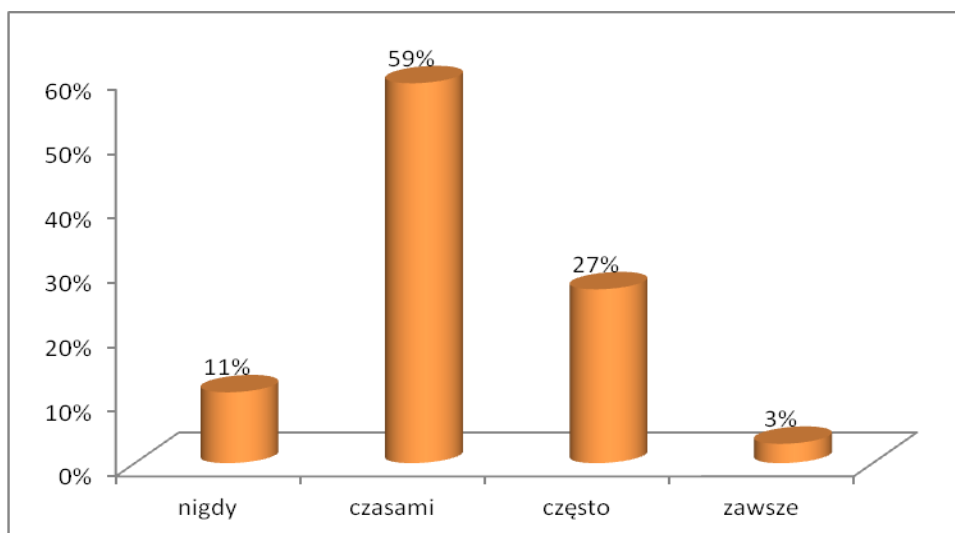

Źródło: opracowanie własne

W kolejnym pytaniu zapytaliśmy uczniów o postawy rodziców wobec spożywania przez nich alkoholu. 61% ankietowanych przyznaje, iż rodzice zawsze zabraniają im spożywania alkoholu. 26% uczniów deklaruje, że czasami zabraniają a czasami nie. 13% badanych podaje, iż zawsze mogą spróbować.

W raporcie z badania „Nadużywanie alkoholu i środków psychoaktywnych oraz zachowań przemocowych wśród mieszkańców gminy Gostyń” zwrócono uwagę na częstotliwość, z jaką spożywany jest przez badanych alkohol. Dlatego ankietowani zostali poproszeni o określenie, z jaką częstotliwością spożywają alkohol.

Wykres 10. Jak często pije Pan/Pani alkohol?

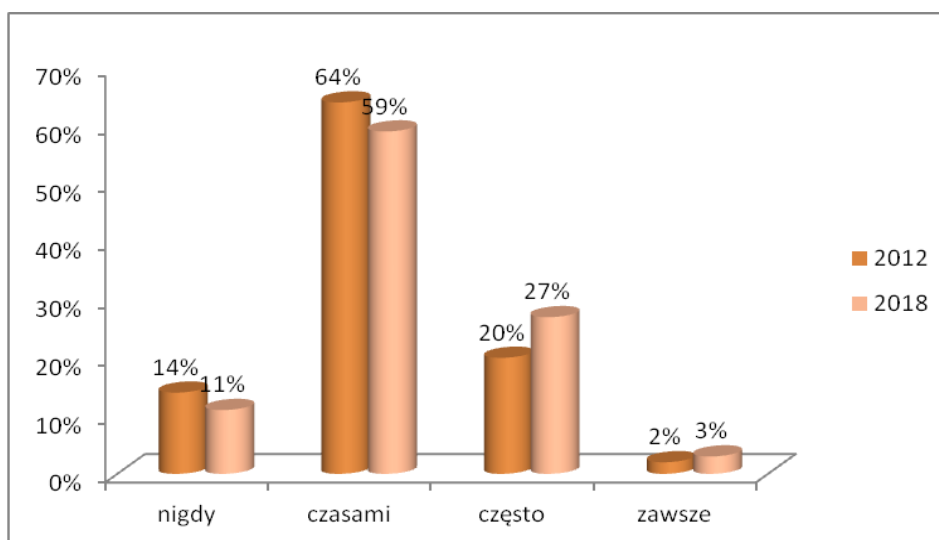

Źródło: opracowanie własne

Najliczniejszą kategorię stanowią osoby, które spożywają alkohol czasami – 59% ankietowanych. 11% badanych nie sięga po alkohol. Zdecydowanie wzrasta liczba osób, która sięga po alkohol „często”. Porównując wynik z badaniami z 2012 roku w kategorii nastąpił wzrost o 7% procent (z 20% do 27%).

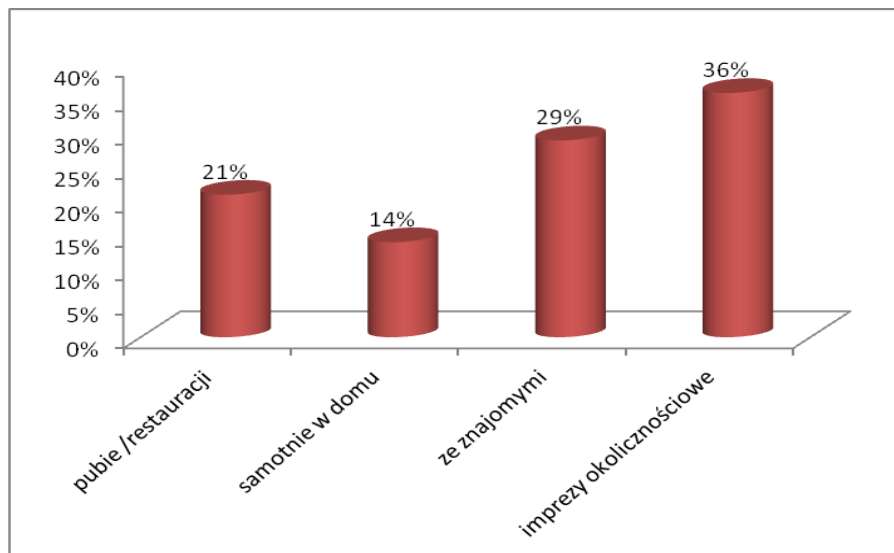
Wykres 11. Jak często pije Pan/Pani alkohol?

– porównanie roku 2012 i 2018

Źródło: opracowanie własne

Wykres 12 . Gdzie najczęściej spożywa Pan/Pani alkohol?

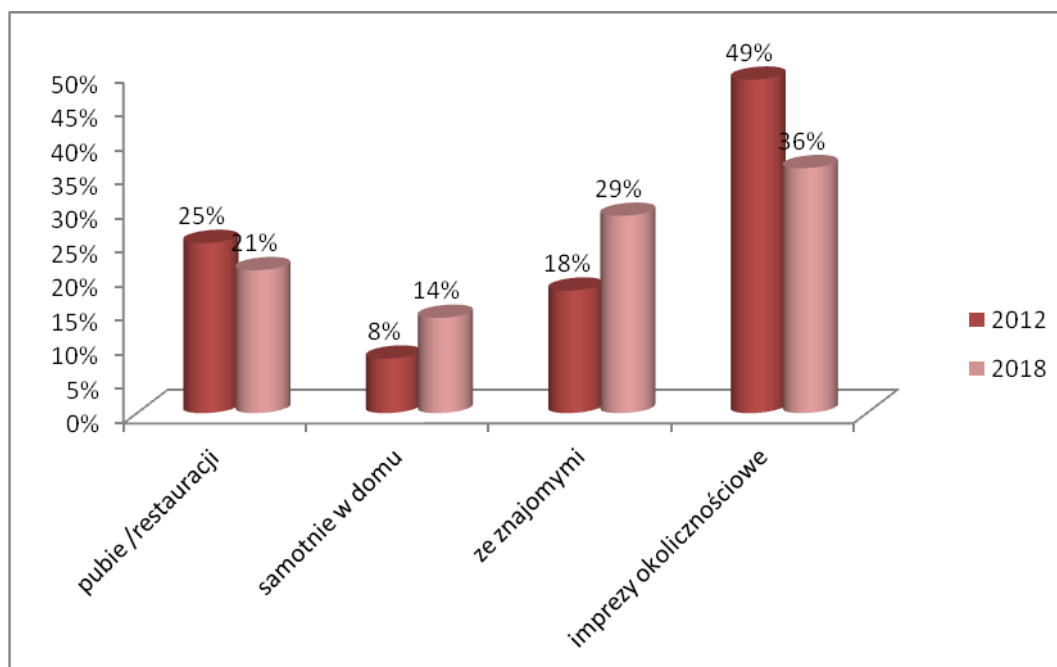

Źródło: opracowanie własne

Ponad 1/3 połowa respondentów (36%) spożywa alkohol w trakcie imprez okolicznościowych, głównie rodzinnych, takich jak: urodziny, imieniny, śluby czy chrzciny. Ponad 1/4 badanych konsumuje go ze znajomymi (29%) a 21 % w pubie czy restauracji. Zwiększa się natomiast liczba osób samotnie spożywających alkohol w domu i stanowi grupę 14% badanych (wzrost z 8% do 14 %).

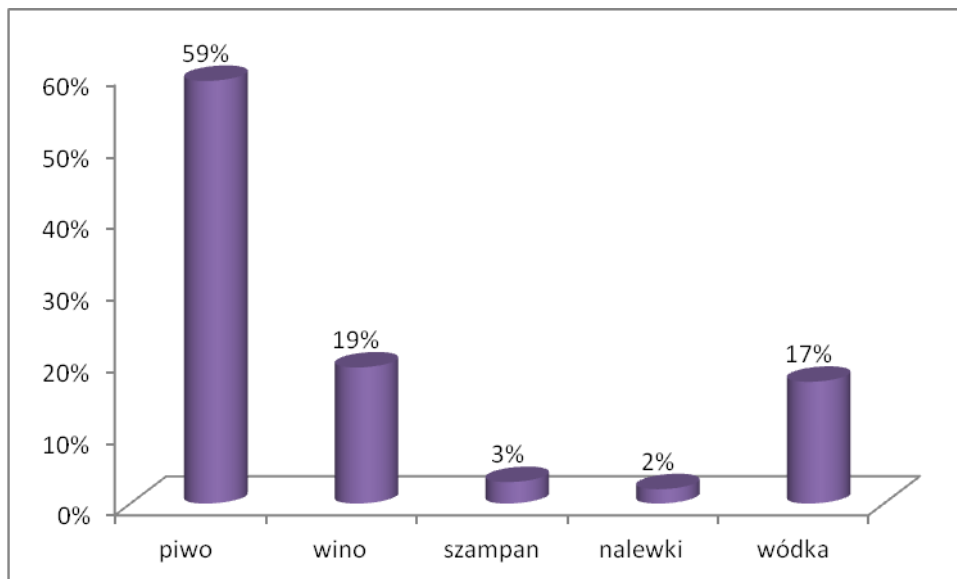
Wykres 13 . Gdzie najczęściej spożywa Pan/Pani alkohol?

– porównanie roku 2012 i 2018

Źródło: opracowanie własne

Wykres 14. Jaki rodzaj alkoholu spożywa Pan/Pani najczęściej?

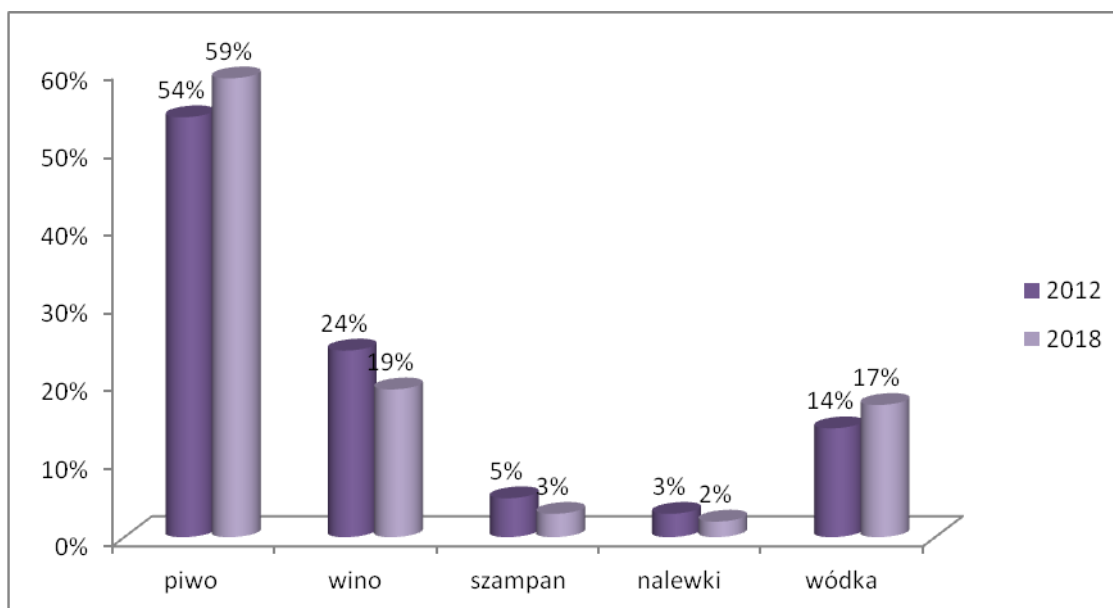

Źródło: opracowanie własne

Najczęściej spożywanym alkoholem jest piwo – aż 59% deklaruowało właśnie ten trunek jako najchętniej spożywany. 19% uznało za taki wino, a 17% badanych najchętniej sięga po wódkę. Mężczyźni zdecydowanie częściej niż kobiety piją piwo (prawie połowa, gdy kobiet jedynie 26%). Zdecydowanie zacierą się podział płci przy spożyciu wódki (21% wobec 20%). Kobiety za to zdecydowanie częściej niż męska część respondentów wybierają wino (39% wobec 16%).

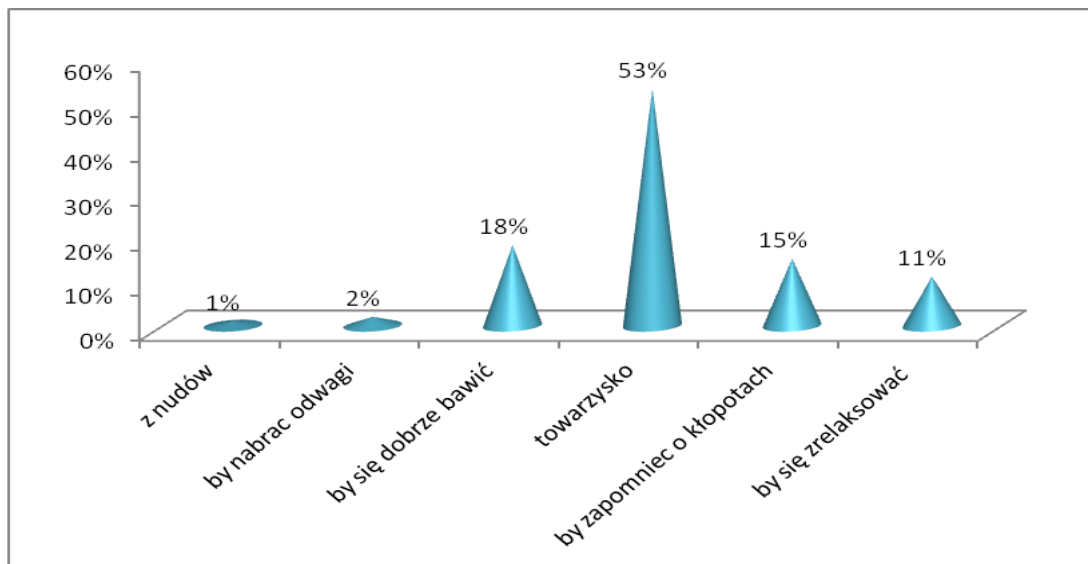
Wykres 15. Jaki rodzaj alkoholu spożywa Pan/Pani najczęściej?

– porównanie roku 2012 i 2018

Źródło: opracowanie własne

Wykres 16. Dlaczego najczęściej spożywa Pan/Pani alkohol?

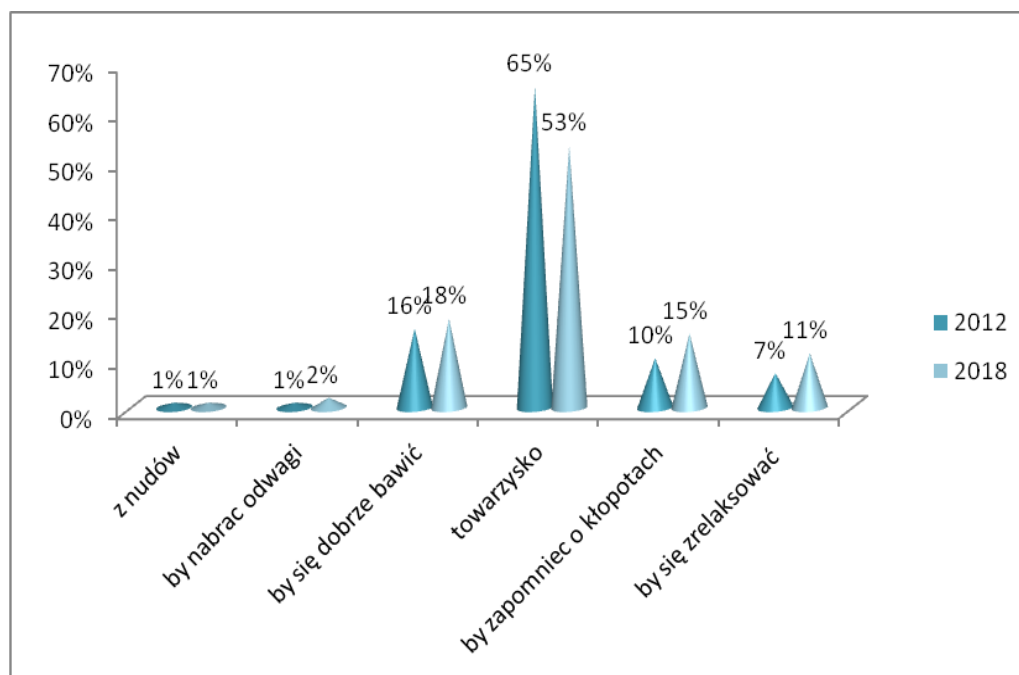

Źródło: opracowanie własne

Okazuje się, iż alkohol jest najczęściej pity w celach towarzyskich. Deklaruje tak ponad połowa (53%) osób pijących alkohol. Inne powody były wskazywane znacznie rzadziej: 18% ankietowanych pije alkohol by się dobrze bawić i mieć dobry humor. 11% pije, żeby się zrelaksować. Niepokojący jest fakt, iż 15% badanych podaje, iż powodem sięgania po alkohol jest ucieczka od kłopotów. Pozostałe powody są marginalne.

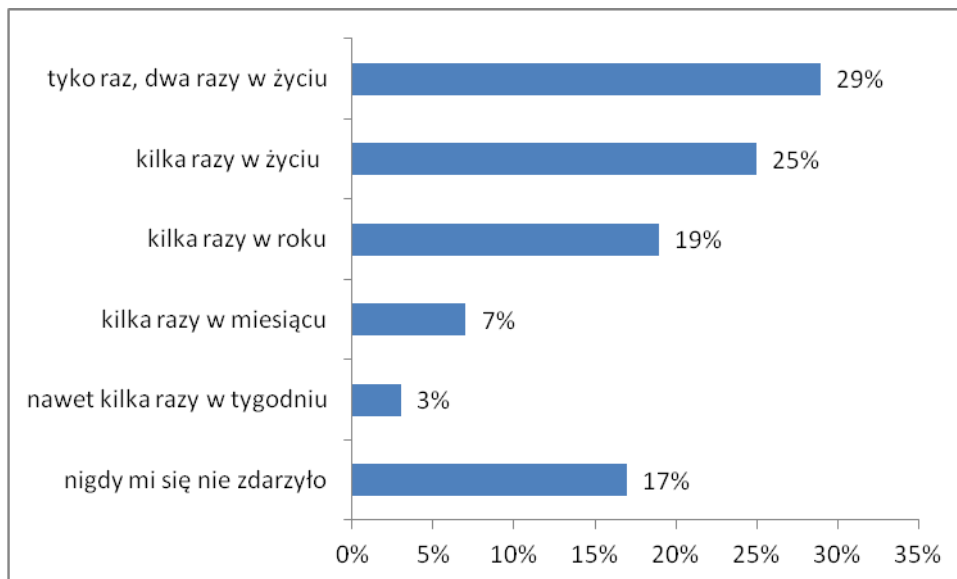
Wykres 17.. Dlaczego najczęściej spożywa Pan/Pani alkohol?

– porównanie roku 2012 i 2018

Źródło: opracowanie własne

Wykres 18. Jak często zdarza się Panu/Pani upić się?

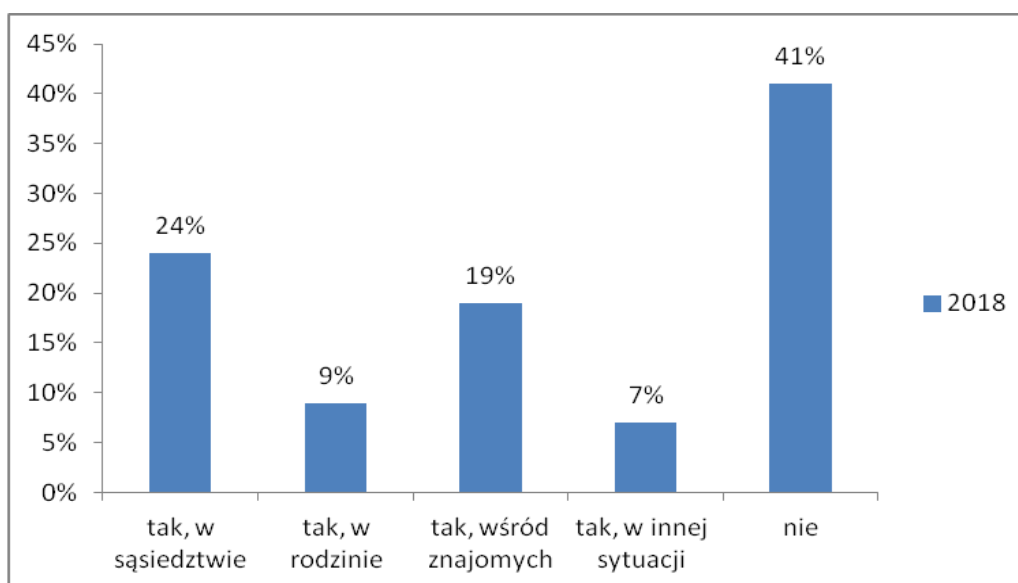

Źródło: opracowanie własne

W przypadku upicia się, 17% badanych nie doświadczyło takiego zjawiska, a 25% ankietowanych przydarzyło się to nawet kilka razy w życiu. Blisko 1/5 respondentów upija się kilka razy w roku. 29% ankietowanych doświadczyło takiego stanu 1-2 razy w życiu.

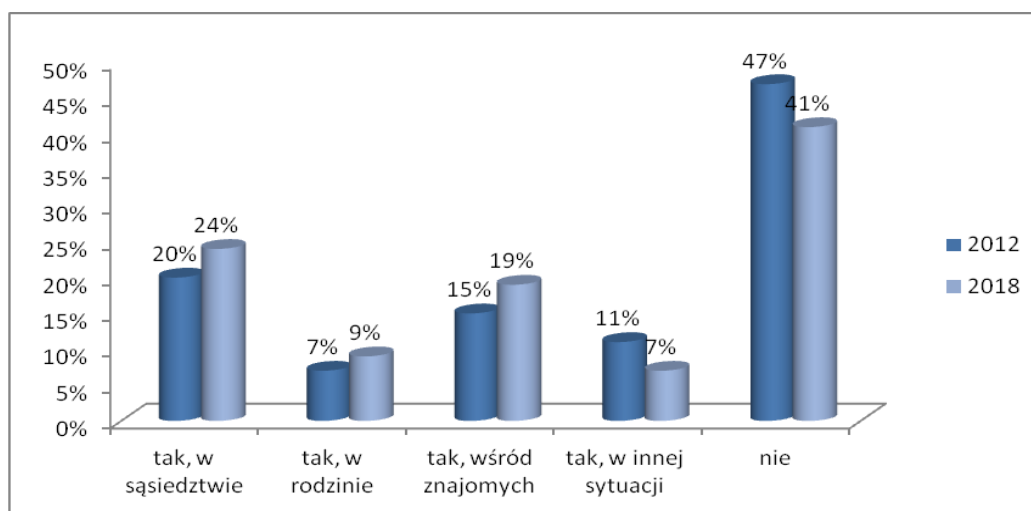
Ponad połowa badanych (59%) badanych miała styczności z przypadkami przemocy po spożyciu alkoholu. 24% ankietowanych przyznała, że spotkała się z takim problemem w sąsiedztwie a blisko 1/5 wśród znajomych. 9 % doświadczyło przemocy we własnej rodzinie. Kategoria „w innych sytuacjach” dotyczyła styczności z takimi zjawiskami głównie np. na ulicy czy w barze, dyskotecce.

Rysunek 19. Czy spotkał/a się Pan/i z przypadkami przemocy po spożyciu alkoholu?

Źródło: opracowanie własne

**Wykres 20. Czy spotkał/a się Pan/i z przypadkami przemocy po spożyciu alkoholu?
– porównanie roku 2012 i 2018**

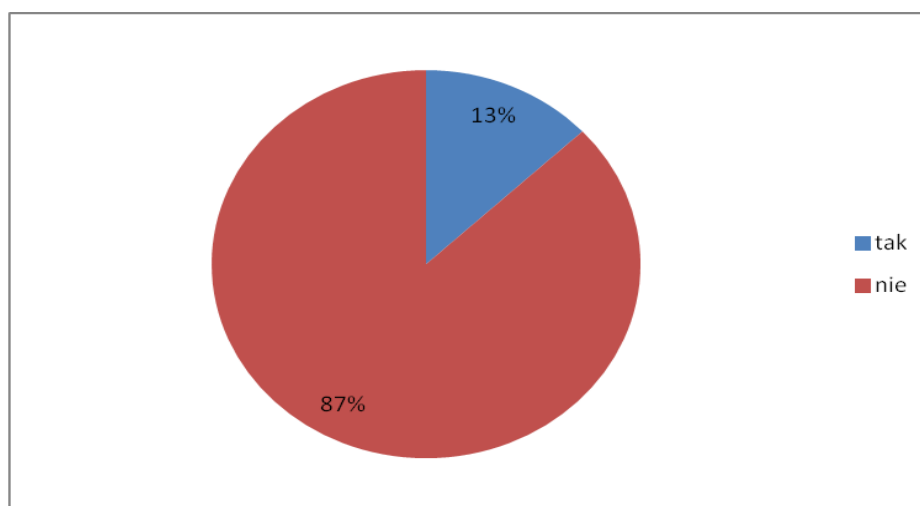

Źródło: opracowanie własne

Porównując badania z 2012 i 2018 roku możemy zaobserwować wzrost liczby osób, które zetknęły się z przypadkami przemocy po spożyciu alkoholu (z 53 % do 59 %).

Dla uzupełnienia informacji na temat przemocy po spożyciu alkoholu, zapytaliśmy respondentów o to, czy agresywne zachowania po alkoholu były udziałem ich współmałżonka. Odpowiedzi przedstawia wykres

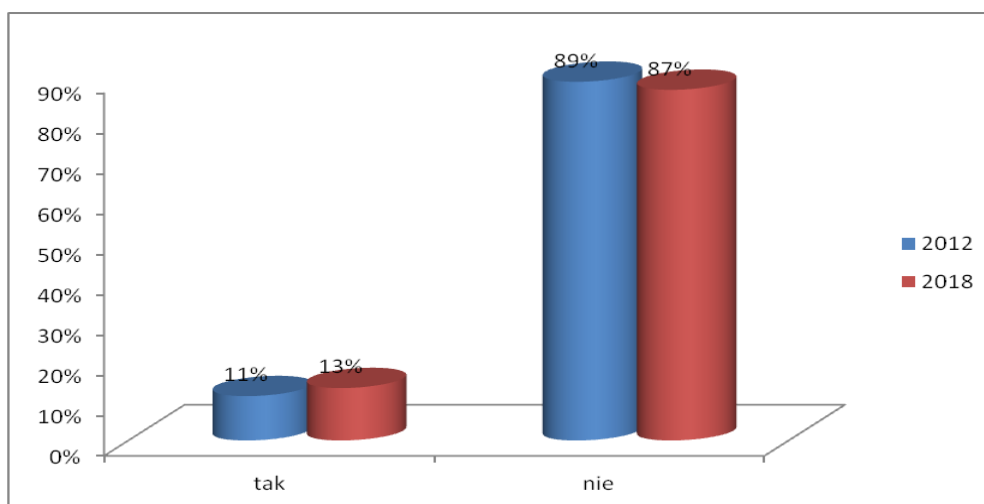
Wykres 21. Czy zdarzyło się Panu/Pani, że pijany współmałżonek/partner zachowywał się agresywnie?

Źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość ankietowanych powiedziała, że takie zachowania nie miały miejsca – ich współmałżonek nigdy nie zachowywał się agresywnie po spożyciu alkoholu. Obserwując badania z 2012 i 2018 może zaobserwować wzrost osób zachowujących się agresywnie po alkoholu o 2%.

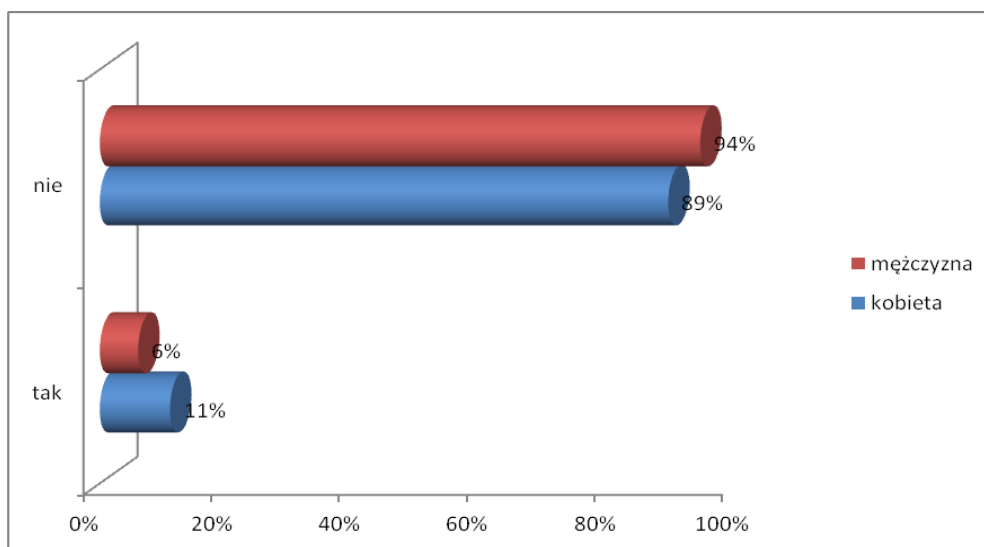
Wykres 22. Czy zdarzyło się Panu/Pani, że pijany współmałżonek/partner zachowywał się agresywnie?– porównanie roku 2012 i 2018

Źródło: opracowanie własne

Jak można było przypuszczać, problem agresywnych zachowań współmałżonka pod wpływem alkoholu dotyczy częściej kobiet. 11% respondentek przyznało, że ich mąż po pijanemu zachowywał się agresywnie. Wzrasta jednak liczba kobiet, które po spożyciu alkoholu zachowują się agresywnie i wynosi 6%.

Wykres 23. Czy zdarzyło się Panu/Pani, że pijany współmałżonek/partner zachowywał się agresywnie?– podział na płeć

Źródło: opracowanie własne

Z przeprowadzonego badania wynika, iż 94% potępia jakiegokolwiek formy przemocy w rodzinie. 85% ankietowanych podaje, iż nigdy nie stosowało przemocy przeciwko członkowi rodziny, 9%

3. Najbardziej niepokojące zjawiska w gminie Gostyń to:

- 1) wzrost (w 2018 roku w stosunku do 2016 rok - z 51% do 75 %) liczby osób w przedziale wiekowym 12-14 lat spożywających po raz pierwszy alkohol;

- 2) zbyt duża liczba młodzieży upijająca się w weekendy;
- 3) wzrost osób zachowujących się agresywnie po alkoholu;
- 4) wzrost liczby osób, którzy sięgają po alkohol „często”. Porównując wynik z badaniami z 2012 roku w kategorii nastąpił wzrost o 7% procent (z 20% do 27 %);
- 5) zwiększenie się liczby osób samotnie spożywających alkohol w domu (wzrost z 8% do 14 %);
- 6) zbyt duża liczba rodziców zezwalających dzieciom na pierwszą inicjację alkoholową;
- 7) mała wiedza rodziców na temat spożywania alkoholu przez dzieci;
- 8) zbyt mała liczba osób zmotywowanych do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.

3.1. Założenia do realizacji związane z głównymi problemami w gminie Gostyń:

1) ograniczenie spożycia napojów alkoholowych przez mieszkańców gminy Gostyń poprzez:

- a) zwiększenie efektywności prowadzonych kontroli mających za zadanie sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w miejscach sprzedaży oraz podawania napojów alkoholowych, zwłaszcza w odniesieniu do osób do lat 18,

Wskaźniki: liczba przeprowadzonych kontroli, liczba zaleceń pokontrolnych.

- b) realizacja programów profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci i młodzieży,

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów, liczba uczestników.

- c) praca z rodzicami i wychowawcami w kierunku podjęcia przez nich efektywnych postaw profilaktycznych, opracowanie i wprowadzenie elementów profilaktyki rodzicielskiej, mających na celu podniesienie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży,

Wskaźniki: liczba programów, spotkań, warsztatów, liczba uczestników.

- d) promowanie bezpiecznego sposobu używania napojów alkoholowych wśród osób dorosłych (bez nadużywania i upijania się), edukacja społeczna w zakresie skutków upijania się,

Wskaźniki: liczba przekazów edukacyjnych, liczba odbiorców.

2) zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych, poprzez:

- a) dokonywanie systematycznej diagnozy problemów uzależnień na terenie gminy Gostyń,

Wskaźniki: liczba przeprowadzonych diagnoz i badań.

- b) promowanie zdrowego stylu życia poprzez organizację kampanii i programów profilaktycznych, w szczególności dla dzieci i młodzieży,

Wskaźniki: liczba kampanii, liczba programów, imprez, liczba uczestników

- c) edukowanie i informowanie, w tym edukacja publiczna na temat działania alkoholu, potrzeby zmiany stylu picia, społecznych uwarunkowań jego używania oraz edukacja specjalistyczna na temat problemów alkoholowych i metod ich rozwiązywania skierowana do osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Wskaźniki: liczba szkoleń, warsztatów, liczba uczestników.

3) rozszerzenie oferty pomocowej dla osób uzależnionych i nadużywających alkoholu oraz członków ich rodzin

- a) reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz członków ich rodzin

Wskaźniki: liczba programów pomocowych, liczba uczestników.

4. Pomoc udzielana osobom uzależnionym i ich rodzinom w gminie Gostyń

Na podstawie danych pochodzących z placówek zajmujących się pomocą osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom, udzielono pomocy:

- 1) finansowej poprzez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej:
    - a) w 2012 roku – 75 rodzinom,
    - b) w 2013 roku – 86 rodzinom,
    - c) w 2014 roku- 87 rodzinom,
    - d) w 2015 roku – 86 rodzinom.
    - e) w 2016 roku – 39 rodzinom,
    - f) w 2017 – 35 rodzinom,
    - g) w 2018 – 26 rodzinom.
    - h) w 2019 – 43 rodzinom

  - 2) psychologicznej, terapeutycznej i prawnej poprzez:
    - a) Punkt Wsparcia w Gostyniu prowadzony przez gminę, który udziela osobom uzależnionym i ich rodzinom pomocy prawnej, psychologicznej i terapeutycznej. Liczba osób, która skorzystała z pomocy specjalistów w minionych latach, przedstawia się następująco:
      - w 2012 roku – 516 osób,
      - w 2013 roku – 521 osób,
      - w 2014 roku- 540 osób,
      - w 2015 roku – 551 osób,
      - w 2016 roku – 499 osób,
      - w 2017 roku - 537 osób,
      - w 2018 roku – 588 osób,
      - w 2019 roku – 545 osób.

    - b) Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyniu, która podejmuje działania motywujące osoby uzależnione do podjęcia terapii lub leczenia, kieruje osoby uzależnione na badanie w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia przez biegłych sądowych, jak również kieruje wnioski do sądu o zastosowanie leczenia.
- Powyższe dane wskazują, iż liczba osób korzystających z pomocy finansowej, psychologicznej, terapeutycznej i prawnej wzrasta. Wiąże się to ze zwiększeniem świadomości wśród mieszkańców gminy Gostyń o dostępnych formach pomocy.

Tabela nr 1

Dane dotyczące działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Rok	Liczba wniosków o leczenie odwykowe	Liczba skierowań do biegłych sądowych	Liczba wniosków do sądu o zastosowanie leczenia
2011	46	34	32
2012	52	38	23
2013	47	23	39
2014	56	44	22
2015	41	36	41
2016	32	39	12
2017	41	21	28
2018	47	41	25
2019	33	39	41

Zródło: Opracowanie własne

Liczba wniosków o leczenie odwykowe w 2019 roku spadła w stosunku do roku 2018. Wzrosła natomiast liczba osób skierowanych do sądu w celu nałożenia obowiązku leczenia odwykowego.

- 3) pozostała pomoc udzielana osobom uzależnionym i ich rodzinom:
  - a) sesje terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu i dla ich rodzin,
  - b) spotkania grupy samopomocowej AA „Róża” w Gostyniu - realizacja programu abstynencyjnego na bazie własnych doświadczeń; spotkania grupy odbywają się w każdy wtorek miesiąca (ul. Jana Pawła II 10, 63-800 Gostyń),
  - c) spotkania grupy samopomocowej AA „Wolność” w Gostyniu - realizacja programu abstynencyjnego na bazie własnych doświadczeń; spotkania grupy odbywają się w każdą piątek miesiąca (ul. Wrocławska 255, 63-800 Gostyń),
  - d) spotkania grupy samopomocowej Al-Anon „Iskierka” w Gostyniu - grupa skupiająca rodziny osób uzależnionych, spotkania grupy odbywają się w każdy wtorek miesiąca (ul. Jana Pawła II 10, 63-800 Gostyń).

3. Cel strategiczny

Ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz stosowania przemocy, zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych ryzykownych zachowań przez dzieci i młodzież.

4. Główne cele programu

Podstawowymi celami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 w gminie Gostyń są:

- 1) zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie gminy oraz zmniejszenie rozmiarów już istniejących;
- 2) wdrażanie dodatkowych form profilaktyki kierowanej w szczególności dla dzieci i młodzieży (profilaktyka rówieśnicza, profilaktyka rodzicielska);
- 3) zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym;
- 4) promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 5) tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu;
- 6) reintegracja osób uzależnionych i nadużywających alkoholu oraz członków ich rodzin;
- 7) realizowanie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i zapobieganiu alkoholizmowi.

5. Odbiorcy programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowany jest do wszystkich grup społecznych związanych z problemem alkoholowym bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia.

6. Podmioty realizujące Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Realizatorami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Gostyń są:

1) Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gostyniu - pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Do zadań Wydziału Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gostyniu należy:

- a) obsługa kancelaryjna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- b) przyjmowanie wniosków o leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu,
- c) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach pomocy

w środowisku lokalnym,

- d) sporządzanie programów z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- e) koordynowanie realizacji programów z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- f) przygotowanie zmian w programie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- g) sporządzanie sprawozdań i analiz finansowo – rzeczowych z wykonania programów.

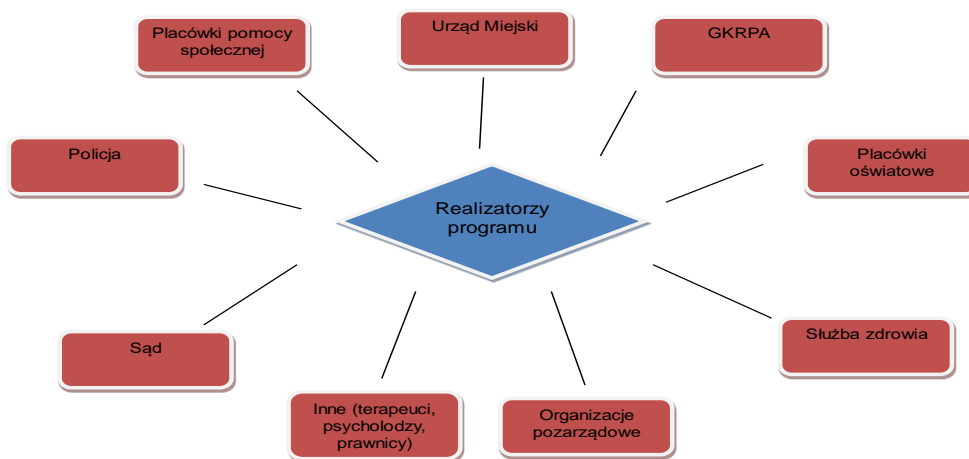
2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyniu

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyniu została powołana Zarządzeniem Nr 857/2018 Burmistrza Gostynia z dnia 21 listopada 2018 roku. Powołanie Komisji wynika z art. 4¹ ust 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku, poz. 2277). Zgodnie z art. 4¹ ust 4 wspomianej ustawy w skład Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyniu należy:

- a) opiniowanie, inicjowanie i nadzorowanie wykonanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
- b) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- c) opiniowanie wniosków w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, zgodnie z podjętymi uchwałami Rady Miejskiej w Gostyniu;
- d) dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych na terenie gminy Gostyń na podstawie upoważnienia każdorazowo wydawanego przez Burmistrza Gostynia;
- e) prowadzenie działalności informacyjnej, szkoleniowej oraz edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych;
- f) podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z wytycznymi zawartymi w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Gostyń oraz w grupach roboczych.

Rysunek 17. Podmioty realizujące Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021

Źródło: opracowanie własne

3) Instytucje, organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych

Każdy podmiot prawny funkcjonujący na terenie gminy Gostyń, którego działalność statutowa nie jest nastawiona na zysk, może ubiegać się dotację na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Ponadto osobom mającym specjalistyczne przygotowanie w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień mogą być zlecone do realizacji, w formie umowy zlecenia, zadania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział II

ZADANIA Z ZAKRESU GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ SPOSOBY ICH REALIZACJI

Biorąc pod uwagę zadania programowe określone ustawą, wprowadza się w programie działań na rok 2021 następujące zadania szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

Cel działań:

Zmniejszenie skutków degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu, które powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócających spokój lub porządek publiczny, obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:
  - a) przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu powodujących rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, zakłócanie

- spokoju lub porządku publicznego,
- b) prowadzenie rozmów motywacyjno – interwencyjnych z osobami, co do których wpłynęły zgłoszenia,
  - c) kierowanie osób, które nie zgodziły się dobrowolnie na zdiagnozowanie i poddanie leczeniu odwykowemu, na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
  - d) kierowanie wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego do sądu,
- 2) podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
  - 3) szkolenia osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym;
  - 4) zakup i upowszechnienie materiałów edukacyjnych informujących o istocie uzależnień i lokalnym systemie pomocy.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Cel działań:

Zmniejszenie liczby i dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego na skutek problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie.

Zadanie to będzie realizowane następującymi metodami:

- 1) pomoc terapeutyczna, psychologiczna i prawna dla ofiar przemocy domowej;
- 2) zapewnienie pomocy psychologicznej, psychiatrycznej, terapeutycznej i prawnej dla osób z problemem uzależnienia od alkoholu i ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy w rodzinie w Punkcie Wsparcia;
- 3) prowadzenie zajęć psychologicznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i przemocy domowej w jednostkach oświatowych gminy;
- 4) prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej oraz opiekuńczo-wychowawczej;
- 5) reintegracja osób uzależnionych i nadużywających alkoholu oraz członków ich rodzin,
- 6) organizowanie i finansowanie sesji terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz doznających przemocy w rodzinie;
- 7) zakup materiałów i wyposażenia dla instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży

Cel działań:

- 1) zmniejszenie ilości alkoholu wypijanego przez młodzież;
- 2) podniesienie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży;
- 3) ograniczenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu.

Zadanie to będzie realizowane następującymi metodami:

- 1) Diagnozowanie problemów uzależnień poprzez badanie lokalnej społeczności.
- 2) Realizowanie, finansowanie i dofinansowanie realizacji programów z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia, w tym na poziomie:
  - profilaktyki uniwersalnej
    - opracowanie, realizowanie finansowanie programów profilaktycznych o charakterze edukacyjnym dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych,
    - udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach mających na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz bezpiecznych zachowań,
    - realizacji programów o potwierdzonej skuteczności ujętych w systemie programów rekomendowanych,
  - profilaktyki selektywnej

- opracowanie, realizowanie finansowanie programów profilaktycznych o charakterze edukacyjnym dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych,
- realizacja warsztatów dla rodzin wzmacniających kompetencje wychowawcze,
- organizacja zajęć dla młodzieży objętej dozorem kuratorskim,
- prowadzenie świetlic dla dzieci z grup ryzyka oraz wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu,
- profilaktyki wskazującej
- realizacja zajęć terapeutycznych dla rodzin z problemem alkoholowym oraz przemocy i trzeźwiejących alkoholików.

3) Działalność świetlic oraz klubów młodzieżowych na terenie gminy.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Cel działań:

Tworzenie bazy materialnej i organizacyjnej dla realizacji programów rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) działania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży;
- 3) wolne od nałogów zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Cel działań:

Przestrzeganie przepisów ustawy w zakresie zakazu reklamy napojów alkoholowych, ograniczeń sprzedaży osobom nieletnim, nietrzeźwym oraz na kredyt i pod zastaw.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych;
- 2) w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy kierowanie wniosków do organów ścigania i występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego.

Rozdział III

ŚRODKI FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Zasady finansowania programu

- 1) finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będzie dokonywane w ramach zadań własnych gminy oraz opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
- 2) dokumentem prawnym tworzącym podstawy do prowadzenia i finansowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku, poz. 2277), opinie Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz wytyczne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) niewykorzystane środki finansowe w danym roku kalendarzowym przechodzą do działu ochrona zdrowia, rozdziału przeciwdziałanie alkoholizmowi na rok następny.

2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ustala się następujące zasady wynagradzania:

- 1) członkowi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 80 złotych za każdorazowy udział w posiedzeniu oraz 96 złotych za uczestnictwo w pracy zespołu;
- 2) potwierdzeniem uczestnictwa w posiedzeniu i pracach zespołów jest podpisana lista obecności, która stanowi podstawę do dokonania wypłaty wynagrodzenia;
- 3) wypłata wynagrodzenia następuje 1 raz w miesiącu, do 15 dnia następnego miesiąca;
- 4) przepisy dotyczące organizacji pracy określa Regulamin Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział IV

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Spodziewane efekty realizacji programu

Spodziewanymi efektami realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 w gminie Gostyń są:

- 1) wzrost inicjatyw społeczności lokalnych podejmowanych na rzecz zapobiegania alkoholizmowi, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, jak również pomoc osobom uzależnionym;
- 2) wzrost świadomości mieszkańców gminy o możliwości uzyskania wsparcia;
- 3) zmniejszenie naruszeń prawa na rynku alkoholowym, przede wszystkim sprzedaży alkoholu osobom nieletnim;
- 4) uświadomienie zdrowotnych i społecznych skutków nadużywania alkoholu;
- 5) wzrost liczby młodych osób zaangażowanych w propagowanie zachowań abstynenckich.

2. Sposób kontroli realizacji programu

Program będzie kontrolowany poprzez następujące działania:

- 1) pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii składa roczne sprawozdanie z wykonania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Burmistrzowi Gostynia;
- 2) stały monitoring programu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyniu;
- 3) gmina na podstawie ankiety opracowanej przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sporządza roczne sprawozdanie z działalności samorządu gminnego w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

3. Czas realizacji programu

Czas realizacji programu: od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku.

Uzasadnienie

do Uchwały Nr XXIII/274/20

Rady Miejskiej w Gostyniu

z dnia 17 grudnia 2020 roku

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminy obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. W celu realizacji zapisów wynikających z ustawy należy corocznie uchylać Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Program jest lokalną strategią przeciwdziałania alkoholizmowi, służącą zapobieganiu powstawania nowych problemów na terenie gminy oraz zmniejszeniu rozmiarów już istniejących.

Projekt programu został pozytywnie zaopiniowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w dniu 26 listopada 2020 roku.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Mirosław Żywicki